

39 B. NYKYINENKIN HALLITUS TUHLAA TARPEETTOMASTI TYÖTTÖMYYDEN HOIDOSSA

Valtionvelka on yli sata miljardia. Miten tähän on tultu? Vastaus kuuluu: vanhakantaisen työttömyyden hoidon takia. Pellervon taloustutkimuksen raportin mukaan vuoden 2016 työttömyyden kustannukset olivat 10,8 miljardia euroa (HS 24.1.2019). Työttömiä oli silloin 400 000. Sama ongelma oli jatkunut jo Kataisen hallituksesta asti ja kauemmaksi, minne nuorten aikuisten muisti ei yllä – tämä on heille uusi normaali: niukkuutta ja näköalattomuutta.

Sadantuhannen työttömän kustannukset yhteiskunnalle ovat siis 2,7 miljardia euroa vuodessa. Sipilän hallitus onnistui työllä, tuskalla ja puoliväkisin työllistämään 140 000 työtöntä, 260 000 jäi työttömyyskortistoon. Rinteen hallitus on luvannut työllistää näistä 60 000. Mutta tilannetta tarkistetaan vasta ensi syksynä. Ei kiirettä eikä keinoina olennaisesti mitään uutta. Näitten 60 000 mahdollisesti työllistetyn jälkeenkin työttömyyskulut ovat 5,4 miljardia vuodessa. Valtionvelka kasvaa yhä. Seuraavaksi turvaututaan valtion omaisuuden myyntiin.

Tulevaisuustutkija Markku Wilenius on sanonut, että viidennen aallon toimenpiteet eivät enää päde kuudennen aallon yhteiskunnassa. Pääministeri Rinne ei tunnistanut mahdollisuutta astua ajan tasalle, kun oman puolueen Sanna Marin otti esiin vanhan kuuden tunnin työajan. Aikanaan Sitrakin empi sen kokeilua. Samaan kaartiin ovat liittyneet hallitukset, poliitikot, ekonomistit.

Hallituksen toimien rinnalla olisi hyvä kokeilla samanaikaisesti työaikareformia 2 x 6 tunnin muodossa. Uusi työaika soveltuu nykyaikaan ja ihmisten kasvaviin palvelutarpeisiin. Siksi se ulottuukin kellon ympäri. Uudistus on yksinkertainen, nopea ja tehokkuutta sekä vapautta lisäävä.

Koeprojektiin tulisi ottaa hoiva-alan lisäksi Postin ja kaupan alan työntekijät. Kun näiden työntekijöiden työtunnit jaetaan kuuden tunnin työpäiviksi, saadaan uusia tekijöitä kolmasosa lisää – eli noin satatuhatta työtöntä työelämään samoilla kustannuksilla. Asetettu 75 prosentin työllisyysastetavoite täyttyisi selvästi. Säästyvät työttömyyskorvaukset käytettäisiin projektin kustannuksiin. Lähityö kaikkialla Suomessa sekä kronotyypin (HS 13.10.2019) mukainen työaika ovat ekologisia ja tehokkuutta lisääviä etuja. Tähän ei päästä nykyjärjestelmällä.

Mainituilla aloilla on paljon sopivia tehtäviä työssä oppimiseen. Kun kolme työntekijää luopuu yhden tunnin palkasta, ja valtio maksaa yhden tunnin, saa yksi työtön työn ja palkan. Edellisen hallituksen tekemät leikkaukset voidaan purkaa ja vaihtaa yhden työtunnin hintaan. Jos tämä ei riitä, voidaan tilannetta auttaa kevennetyllä reformiverotuksella.

Hoivatyön rasittavuus helpottuu, ja 72 000 hoitoalan jättänyttä ammattilaista (HS 13.9.2019) alkaa palata töihinsä. Lääkäreitä saadaan riittävästi terveyskeskuksiin. Posti kulkee ja kaupan kassoilla on tarpeeksi henkilökuntaa. Eläkeikä kohoaa vapaaehtoisesti, koska työaika voidaan jakaa myös 3 x 4 tunnin jaksoihin. Ylitöitten tarpeettomuus lisää kilpailukykyä.

Tämä uusajattelu vanhan järjestelmän rinnalla tulee osoittamaan kelpoisuutensa. Se auttaa siirtymään uuteen työrytmiin, kunnes saavutamme täystyöllisyyden – Suomen mallilla.

Ulla Grünstein
suunnittelija

Helsinki